

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2024, NUMMER 190

Datum	22 november 2024
Van	College B&W
Behandeld door	Hans Kraaij
Doorkiesnummer	61042
E-mailadres	h.kraaij@utrecht.nl
Kenmerk	12925447
Beleidsveld	Energie en Klimaat

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2024 nummer 190 van Joachim Cornielje namens Rick van der Zweth (PvdA) van 12 november 2024 over 'Mogelijkheden tot overname van bestaande warmtenetten'. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

In hoeverre onderzoekt de gemeente de optie van minnelijke verwerving van bestaande warmtenetten? Heeft de gemeente hierover contact gehad met Eneco? Ziet de gemeente mogelijkheden voor minnelijke overname van warmtenetten van Eneco?

Antwoord 1

Zoals ook aangegeven in antwoord op schriftelijke vragen 2024-180, is het om de volgende redenen op dit moment weinig zinvol om tijd en budget te besteden aan het onderzoeken van de mogelijkheid voor de aankoop van Eneco door de gemeente:

- Eneco heeft tot op heden aangegeven niet geïnteresseerd te zijn in verkoop en zal om die redenen geen informatie aan ons verstrekken die nodig is om te kunnen bepalen wat een eventuele verkoop voor consequenties heeft voor de gemeente.*
- Eneco en ook de dochter-BV Eneco Warmte en Koude heeft een groter werkingsgebied dan de gemeente Utrecht (en Nieuwegein). Voor een eventuele verkoop moet de BV Eneco Warmte en Koude opgesplitst worden of moeten wij samenwerking zoeken met andere publieke aandeelhouders.*
- Eneco is in 2020 voor 4,1 miljard euro verkocht aan Mitsubishi Corporation en Chubu Electric Power. De waarde voor Eneco Warmte en Koude (dus exclusief de energiecentrales, windparken en warmtebronnen) is ruw gechat ¼ van deze totale waarde. Het is op dit moment onmogelijk voor de gemeente om extra leningen aan te gaan voor deze orde grote bedragen, zonder de normen voor solvabiliteit te overschrijden.*

Wij zien geen mogelijkheden voor minnelijke aankoop, zolang Eneco niet aangeeft (onderdelen van) het bedrijf te willen verkopen. In een overleg tussen wethouder Van Hooijdonk en directeur Eneco op

31 oktober 2023 heeft Eneco aangegeven verkoop van hun warmtebedrijf niet als optie te zien en sindsdien hebben wij niet anders vernomen van Eneco.

Vraag 2

Onteigening mag alleen gebeuren in het algemeen belang. In hoeverre komt het algemeen belang in het geding op het moment dat er in onze stad twee verschillende warmtenetten naast elkaar liggen? Ziet het college daarin een argument voor het onteigenen van bestaande warmtenetten (mocht minnelijke overname uitgesloten zijn)? Welke verdere nadelen en uitdagingen voorziet het college bij het bestaan van twee verschillende warmtenetten naast elkaar in onze stad?

Antwoord 2

Wij zien in het bestaan van meerdere warmtenetten in de stad geen grond voor onteigening. Op dit moment bestaan er ook al meerdere warmtenetten in onze stad (waaronder het warmtenet op Utrecht Science Park) en in andere (grote) steden is dat niet anders. Dit is niet in strijd met het algemeen belang. Door het uitgeven van tenders voor nieuwe warmtenetten (Merwede, Beursnet en Papendorp) werken wij deze situatie zelf ook in de hand. Wij zien geen nadelen in het naast elkaar bestaan van warmtenetten. Ook in de realisatie van moderne WKO-netten voor nieuwbouw in gebieden waar al stadswarmte is, zien wij geen bezwaar. Bij Beursnet is dat ook het geval. Wel bezwaarlijk vinden wij het aanleggen van twee warmtenetten in één straat. Dat betekent dat wij geen mogelijkheid zien om woningen aan te sluiten op een buurnet als er in die straat al stadswarmte ligt.

Vraag 3

In hoeverre onderzoekt de gemeente de mogelijkheid van het onteigenen van bestaande warmtenetten? Indien dit niet wordt onderzocht: waarom niet?

Antwoord 3

Er is op dit moment geen juridische basis voor onteigening van bestaande warmtenetten. Met de inwerkingtreding van de Wet collectieve warmte (Wcw) wordt wel een procedure in gang gezet van overdracht van een meerderheidsbelang aan de overheid. Dit is iets anders dan een onteigeningsprocedure. De overdrachtsprocedure duurt 14 tot 30 jaar, afhankelijk van de leeftijd van het betreffende warmtenet. In de Wcw worden de kaders voor deze procedure vastgelegd. Conform de huidige versie van de Wcw krijgt de gemeente aan het einde van deze overdrachtsprocedure het stadswarmtenet om niet overgedragen.

Vraag 4

Nieuwe woningbouwprojecten krijgen op dit moment geen aansluiting meer op het warmtenet van Eneco. Dit betekent dat woningbouwprojecten al gauw 10.000 euro duurder kunnen worden per woning, omdat Eneco haar warmtenet niet uitbreidt. Deelt het college de mening dat het belangrijk is om wel door te gaan met het uitbreiden van deze bestaande warmtenetten?

Antwoord 4

Uw raad heeft beleid vastgesteld om nieuwbouw niet aan te sluiten op stadswarmte. Wij delen dus niet de mening dat het belangrijk is om stadswarmte uit te breiden voor nieuwbouw. Aansluiting van stadswarmte op nieuwbouw leidt wel tot minder investeringskosten, maar niet tot duurzame netbewuste energiesystemen van de toekomst die ook kunnen koelen. Wij vinden het wel van belang dat op termijn het stadswarmtenet uitgebreid kan worden ten behoeve van het aardgasvrij maken van de bestaande bouw.

Vraag 5

In de Wet collectieve warmte (Wcw) staat dat warmtebedrijven voor meer dan de helft in handen moeten zijn van een publieke partij. Is de gemeente zich aan het voorbereiden om in te springen (mocht de Wcw van kracht worden) om een aandeel te nemen in private warmtebedrijven?

Antwoord 5

Zoals beschreven in de [raadsbrief van 30 september 2024](#) (geagendeerd voor de commissie EDVW van 21 september a.s.) zijn we, los van Eneco, de voorbereidingen gestart voor deelneming in een 100% publiek warmtebedrijf. Dit publieke warmtebedrijf zal (buurt)warmtenetten ontwikkelen in buurten waar geen stadswarmte aanwezig is. Onze mogelijke toekomstige publiek partners (HVC, EBN, Netverder, EBN en de provincie) sluiten een samenwerking tussen publiek warmtebedrijf en Eneco niet uit. Het Rijk is nu een verkenning aan het doen naar het weer op gang krijgen van de warmtesector en daarbij gaat het ook om de toekomst van private warmtebedrijven en een eventuele rolneming van de rijksoverheid.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Schriftelijke vragen: Mogelijkheden tot overname van bestaande warmtenetten

12 november 2024

Publiek eigenaarschap van warmtenetten is de afgelopen jaren steeds hoger op de politieke agenda gekomen. De Wet collectieve warmte (Wcw) stelt dat warmtebedrijven, zoals stadverwarming, in publieke handen moeten komen. Hierop vooruitlopend vroeg de fractie van de Partij van de Arbeid zich af welke instrumenten de gemeente in bezit heeft om bestaande warmtenetten over te nemen.

Vragen:

1. In hoeverre onderzoekt de gemeente de optie van minnelijke verwerving van bestaande warmtenetten? Heeft de gemeente hierover contact gehad met Eneco? Ziet de gemeente mogelijkheden voor minnelijke overname van warmtenetten van Eneco?
2. Onteigening mag alleen gebeuren in het algemeen belang. In hoeverre komt het algemeen belang in het geding op het moment dat er in onze stad twee verschillende warmtenetten naast elkaar liggen? Ziet het college daarin een argument voor het onteigenen van bestaande warmtenetten (mocht minnelijke overname uitgesloten zijn)? Welke verdere nadelen en uitdagingen voorziet het college bij het bestaan van twee verschillende warmtenetten naast elkaar in onze stad?
3. In hoeverre onderzoekt de gemeente de mogelijkheid van het onteigenen van bestaande warmtenetten? Indien dit niet wordt onderzocht: waarom niet?
4. Nieuwe woningbouwprojecten krijgen op dit moment geen aansluiting meer op het warmtenet van Eneco. Dit betekent dat woningbouwprojecten al gauw 10.000 euro duurder kunnen worden per woning, omdat Eneco haar warmtenet niet uitbreidt. Deelt het college de mening dat het belangrijk is om wel door te gaan met het uitbreiden van deze bestaande warmtenetten?
5. In de Wet Collectieve Warmte (wcw) staat dat warmtebedrijven voor meer dan de helft in handen moeten zijn van een publieke partij. Is de gemeente zich aan het voorbereiden om in te springen (mocht de wcw van kracht worden) om een aandeel te nemen in private warmtebedrijven?

Gesteld door:

- Joachim Cornielje namens Rick van der Zweth, Partij van de Arbeid